

Το απείθαρχο μωσαϊκό

της
ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΙΡΑ

ΑΡΗΣ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Απάρτηση*, Εκδόσεις Τόπος, σελ. 365

Ο Άρης Μαραγκόπουλος στο παρόν βιβλίο παρουσιάζει το τελευταίο μέρος της τριλογίας των «Κολυμπιών» (*Φλοισφ, φλλοισφ και Ω! Τι υπέροχη εκδρομή!*) επικεντρώνοντας μια μυθιστορηματική επισκόπηση της κοινωνικοπολιτικής κατάστασης στη χώρα μας, και όχι μόνο. Σ' αυτόν τον ύστατο μυθολογικό απολογισμό, της μετά την πανδημία του covid συνθήκης, ο συγγραφέας με πολιτική δεισιδυκτικότητα και βαθιά ανθρώπινη συναίσθηση, με ανατρεπτικό χιούμορ και οξύνοια, εγρήγορη και παρήγορη αισθαντικότητα, συνθέτει ένα πολύχρωμο και πολύτροπο μωσαϊκό υποκειμένων, τόπων και καταστάσεων.

Γράφει με ένα προφορικό ιδίωμα, με μια γλώσσα άμεση, ουσιαστική και λειτουργική, άλλοτε αποσιωπώντας με περίσκεψη και άλλοτε δηλώνοντας με παρηγοσία, όσα τον ανησυχούν βαθιά. Αφήνοντας ανολοκλήρωτες τις φράσεις στα σφιγμένα στόματα των χαρακτήρων, σαν διακεκομμένους μετέωρους συλλογισμούς. Με μικρή ειρωνεία συνεχίζει απτόητος να δρασκελίζει τα χρόνια και τους καιρούς, καταδεικνύοντας όσα ταλανίζουν και αποσταθεροποιούν τους νεότερους ήρωες της τριλογίας και τους συντρόφους τους, στην Ελλάδα της απάθειας, της διαφθοράς και της ρεμούλας. Εξιστορώντας όσα εμπνέουν, εμπυχώνουν και δίνουν κουράγιο σ' αυτούς τους επιγόνους των χαλκέντερων γηραιών κολυμπιών της μεταπολίτευσης με τις στερεοτυπικές κατηγοριοποιημένες απόψεις και τις άκαμπτες βεβαιότητες (ταξινομημένους στην ασφάλεια της παντοδυναμίας δεξιάς, του κέντρου, της αριστεράς, της τέχνης και της διανόησης). Τους ήρωες που γνωρίσαμε στο πρώτο μέρος της τριλογίας: Τον Θωμά Μπαγασάκο, Μανιάτη μάγκα, φιλοβασιλικό και εθνικόφρονα, πλουτισμένο από καντίνες με βρώμικα και την κατάλληλη υψηλή προστασία, τον Θωμά Πουλόπουλο, Πασόκο πολιτικό μηχανικό, που συνέβαλε με ζέση στην τσιμεντοποίηση της Αθήνας δια της αντιπαροχής, με τα ανάλογα παχυλά οικονομικά ανταλλάγματα, τον Θωμά Ακαμάτη ευσευδίζητο αριστερό, εκπρόσωπο της εργατικής τάξης και μέλος του ΚΚΕ με τις γνωστές ιδεολογικές αγκυλώσεις και ακαμψίες και τέλος τον Φώτα, τον δάσκαλο, προοδευτικό διανοούμενο που αναλύοντας, σχολιάζοντας και επεξηγώντας, διερμήνευε όσα διαμβιβόνταν στον μικρόκοσμο της παρέας τους αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, καθοδηγώντας μέχρι τέλος τις αντιδράσεις τους και επιβλέποντας την μετεξέλιξή τους σε ενεργούς υπεύθυνους πολίτες που αντιστέκονται στην φαυλότητα, τη διαπλοκή και τον φασισμό. Τους αμετανόητους χειμερινούς κολυμπιές, που έζησαν τις τραγικές μετεμφυλιακές καταστάσεις και τον καθημερινό αγώνα της επιβίωσης, αλλά και τις μεγάλες προσδοκίες για ένα δίκαιο, καλύτερο κόσμο και για μια ανθρωπότητα που θα προσδεδεί και θα εξελίσσεται αδελφωμένη και ελεύθερη. Τους αποκαρδιωμένους απόμακους, που στα σερνά απόλαυσαν ξανά τις χαρές του βίου, της συντροφικότητας και της αλληλεγγύης μέσα από κοινούς στόχους και δράσεις. Όταν οι έκρυθμες αντιδημοκρατικές περιστάσεις (ο βιασμός και η δολοφονία της Μεξικιάνας φίλης τους Ινέθ) τους οδήγησαν από την υποταγή, την αδιαφορία και την αδράνεια στην εξέγερση και την αναστασιά. Και καθώς αυτοί οι γηραιοί άντρες, ένας - ένας αποδημούν ειρηνικά σε τόπο κλοερό, η επί-

μνη γενιά, τα παιδιά τους, οι σύντροφοι, οι συγγενείς και οι φίλοι τους, ανυπότακτοι, μαχητικοί αλλά ταυτόχρονα αβέβαιοι και αμήχανοι, κλυδωνίζονται αποκαρδιωμένοι στο ασφυκτικό κενό των ιδεών, των πολιτικών αμφιβολιών και των ηθικών διλλημάτων.

Η Μιράντα, η Φραγκίσκη και τα παιδιά τους, η Ιουλία και η Τουρκάλα Μελέτη, ο Αρτέμις και ο Κωστής, ο Αριστοτέλης και οι Αιγύπτιοι καρναβαλιστές, στο κοινοβίο της Καστέλας, στο σπίτι στα Μανιάτικα και στο ερείπιο στις Τζιτζιφιές, δοκιμάζουν τις αντοχές τους σε όσα φέρνει ο χρόνος. Ορμητικούς έρωτες, παρήγορες αγάπες, σταθερές φιλίες, απρόσμενες ανατροπές, ανεξήγητους φόβους, αβεβαιότητες και ανασφάλειες. Βιώνουν την βίαιη αλλαγή παραδείγματος σε μια κοινωνία κυνική και ρευστή, αντιφατική και υποταγμένη στην τυραννία του φεγγαλέου παρόντος, που ομνύει στον αμοραλισμό, τον ατομικισμό και την ευζωία, ναρκωμένη από τους τηλεοπτικούς εκμαυλιστές, τους πρόθυμους διαμεσολαβητές και τις εξαγορασμένες influencers. Πορεύονται με μικρές φίτες και μεγάλες νίκες, περικυκλωμένοι από την λατρεία του χρήματος, την εφήμερη δόξα, την ηδονή της μάταιης δημοσιότητας, κόττρα στο ρεύμα των αντιδραστικών, φραλών και άπληστων καιροσκοπών. Οι ιστορίες τους, διασταυρώνονται, συγχλίνουν και αποκλίνουν με όσα διαμβιβόνται στη δημόσια σφαίρα, καθώς προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανά οράματα, όνειρα και αξίες. Να δημιουργήσουν αναχώματα στην επέλαση του κακού με συλλογικές αποφάσεις, κοινοτικό, συνεργατικό σχήματα. Να επιβιώσουν μέσα στην παρηγορητική αγκαλιά μιας ανεκτικής στη διαφορετικότητα, ευρείας, πολυσυλλεκτικής οικογένειας, δίνοντας σάρκα και οστά στη δική τους ουστιότητα.

Στιγμές, σκηνές και πράξεις του βίου τους, περιδονούνται με κινηματογραφική ταχύτητα σε τροχιακές ομόκεντρες, σε συνυφασμένες κυριολεκτικές και μεταφορικές μυθολογίες και ντοκουμέντων, ενώ το πλοίο με τους πρόσφυγες βυθίζεται έξω από την Πύλο, η Θεσσαλία πνίγεται στα ορμητικά νερά και στη λάσπη, τα τράινα συγκρούονται στα Τέμπη χωρίς κανείς να αναλαμβάνει την ευθύνη των νεκρών, οι άνθρωποι εκριζώνονται από τα πάτρια εδάφη, οι γυναίκες αιχμαλωτίζονται και διακινούνται σαν εμπόρευμα, τα παιδιά ακρωτηριάζονται στη Γάζα, βιάζονται στο Νταρφούρ, σκοτώνονται στη Συρία και στο Ναγκόρνο Καραμπάχ.

Σπαράγματα και θραύσματα από ένα μωσαϊκό απείθαρχο και ανυπότακτο που ο συγγραφέας τεχνουργεί με τη ζέση, την ευαισθησία και την γνώση των παλιών μαστόρων. Μια ρυθμική εναλλαγή αφηγηματικών ψηφιδωτών που αδυνατούν να σταθεροποιηθούν σε μια εικόνα, για τα ακουρωμένα όνειρα, τα ξεθυμασμένα πάθη, την σκυθρωπή καθημερινότητα που απομαρξά τους χυμούς της νιότης. Για τη λεηλασία της χώρας, της συλλογικής μνήμης και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Για όσους αισθάνονται αδύναμοι να εξεγερθούν και αποφλοιωμένοι. Για όσα περνούν και χάνονται στη ροή της ιστορίας.

Μια αφήγητη γλυκόκιχη, συμπεριληπτική, εξομολογητική, στην οποία ο συγγραφέας ενσταλάζει όλη την αγωνία, τη νοσταλγία και τον αναστοχασμό γι' αυτόν τον «ομορφάαχμο» κόσμο, που θα μπορούσε να ήταν άλλος. Εισβάλλοντας στον τακτοποιημένο μικρόκοσμο μας, ανοίγοντας ρωγμές στον εφησυχασμό μας, ήδη από τον πρόλογο: «Ζούμε σε τραγική εποχή και παραμένουμε ανησυχιακά ήρεμοι. Αυτό είναι ακόμαπο τραγικό». Όμως κάτω από αυτή την σκληρή και αδιαπέραστη επιφάνεια της πραγματικότητας υποσφoκεί η ανήλπιθα της αβύσσου, η παραμυθία της ανατροπής. Και αυτήν την αμυδρή προσδοκία σμιλεύει «στην πέτρα της ιστορίας» ο συγγραφέας.